სახ. სახ. რესპუბ. ბიბლიოთეკა

პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 153 (19295) ხუთშაბათი, 4 ივლისი, 1985 წელი ფასი 3 კაპ.

გუშინ მოსკოვში მუშაობა დაამთავრა სსრ კავშირის მეთერთმეტე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მესამე სესიამ.

განვამტკიცოთ წესრიგი და ორგანიზებულობა

სსრ კავშირის მეთერთმეტე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მესამე სესია

გეგმები და თაოსნობები, რომლებითაც პარტია ეგებება თავის XXVII ყრილობას, საბჭოთა ადამიანს მატებს შემოქმედებითის ძალებს, აღუძრავს სურვილს დაიჩქარონ ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარება, განამტკიცონ წესრიგი და ორგანიზებულობა წარმოებისა და მართვის ყველა რგოლში. ეს თვალსაჩინოდ ასახა სსრ უკაშრის. უმაღლესი საბჭოს მესამე სესიის მუშაობამ.

სესიაზე გამოსვლაში ამხანაგმა მ. ს. გორბაჩოვმა ხაზი გაუსვა, რომ პარტია კვლავაც განახორციელებს უმაღლესი საბჭოს საქმიანობის გააქტიურების; საბჭოების როლის ამაღლების გეზს, რომლებიც ორგანულად უნდა ეხამებოდნენ ერთმანეთს სახელმწიფო გადაწყვეტილებათა მიღების, მათი შესრულების, ამ გადაწყვეტილებათა ხორციელისმისადმი კონტროლის ფუნქციებს.

ხალხის რჩეულნი საქმიანად გამოეხმაურნენ პარტიულ განაწყენს. თავიანთი სამშობლოს ყირათან ბატონ-პატრონთა პოზიციებიდან ისინი პრინციპულად, დაინტერესებით მსჯელობდნენ ჩვენი ცხოვრების საკვანძო საკითხებზე; მწვავედ აკრიტიკებდნენ ნაკლოვანებებს, რომლებიც ახასიათებენ საბჭოთა საზოგაოოების ბევრ ახალ მიჯნებზე, კოლექტიურად სახადენენ დასმული ამოცანების პრაქტიკული განხორციელების გზებს. ასე ხორციელდება ის, რასაც ხალხნ სოციალისტურ თვითმმართველობას ეფუოფებთ.

3 ივლისს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიად მოუმაობა განაგრძო პალატების გაერთიანებულ სხდომაზე.

მეცხარე, ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ დეპუტატები და სტუმრები ამხანაგებს მ. ს. გორბაჩოვს, ბ. ა. ალიევს, ვ. ვ. გრიშინს; ა. ა. გრომეკოს, ვ. ი. ვორონინს, ფ. ა. კუნაევს, ი. კ. ლიგაჩოვს, ნ. ი. რიჟკოვს, ბ. ს. სოლომენცევს, ნ. ა. ტიხონოვს, ი. ა. შევარდნაძეს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, ვ. მ. ჩებრიკოვს, ბ. ნ. ელცინს, ლ. ნ. ზაიკოვს, მ. ვ. ზამბიანინს, ი. ვ. კაბანოვს, ბ. ა. ნიკოლაევს; კ. ვ. რუსაკოვს.

სხლომას უძღვებოდა ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ე. ვოსი.

თავმჯდომარემ განაცხადა, რომ ორი ეროვნული პალატამ დაამთავრა ბუნების დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულების საკითხის განხილვა.

სპეციალისტურ თვითმმართველობას საბჭოს თავმჯდომარე ა. ე. ვოსი.

თავმჯდომარემ ბუნების დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების საკითხთა ფარგლებში ეროვნებათა საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს კომისიების თანამოსაუბრეებად, დეპუტატთა გამოსვლებში გამოთქმულ წინადადებებსა და შენიშვნებს და მათ გამო მიღებულ შესაბამის ზომებს.

ამ მიმართულებით დიდი მუშაობა გეკეთა. ბუნების დაცვისა და მისი რესურსების რაციონალური გამოყენების საკითხთა წარმატებული გადაწყვეტის საფუძველი უნდა გახდეს წარმოებაში მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარება.

ჩვენს ქვეყანას დაუდგა თავისი განვითარების პასუხსაგები პეროიდი. და ის ფაქტი; რომ ასეთ მომენტში სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭომ განიხილა „ბუნების დაცვის და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულების შესახებ“.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიუმის დაკალები ალაპტების საკანონმდებო განხრახულობათა კომისიებმა თანამოსაუბრენი სსრ კავშირის კენერალური პროკურორის ანგარიშის გამო გაეკეთა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებო განხრახულობათა კომისიის თავმჯდომარეს, დეპუტატმა ვ. ა. მორონოვმა.

პარტიის მიერ დასახული დიდი მასშტაბის სახალხო-სამეურნეო და სოციალური ამოცანების გადაწყვეტა, თქვა მან, მოითხოვს სოციალისტური კანონიერების შემდგომ განმტკიცებას, პროკურატურის ორგანოების, სხვა სამართალდაცვითი ორგანოებ ის როლისა და პასუხისმგებლობის ამაღლებას სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის უზრუნველყოფაში.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიუმის დაკალები ალაპტების საკანონმდებო განხრახულობათა კომისიის თანამოსაუბრენი ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებო განხრახულობათა კომისიის თავმჯდომარეს, დეპუტატმა ვ. ა. მორონოვმა.

ბუნების დაცვა, ანონმდებლობა ადამიანებისა, ეკონომიკის სფეროში კანონების შესრულებისადმი საპროკურორო ზედამხედველობის განხორციელებაში ჯერ კიდევ არის არსებითი ნაკლოვანებანი. პროკურორების განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვს სამეურნეო კანონმდებლობის უხეში დარღვევის მრავალი ფაქტი. მაგალითად, მარტო სახელმწიფო არბიტრაჟებმა მარშან განხილეს სახელშეკრულებო დისციპლინის დარღვევასთან დაკავშირებული 102 ათასზე მეტი საქმე. რა თქმა უნდა, პასუხსგებლობა ამისათვის უფროსრეს ყოველისა უნდა დაეკისროთ შესაბამის სამინისტროებსა და უწყებებს, სამეურნეო ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს, მაგრამ პროკურორებიც ყოველთვის დროზე და მწვავედ არ რეაგირებენ ასეთ ფაქტებზე, არ ახორციელებენ ყველა საჭირო ღონისძიებას.

(დასასრული მე-2 გვ.).

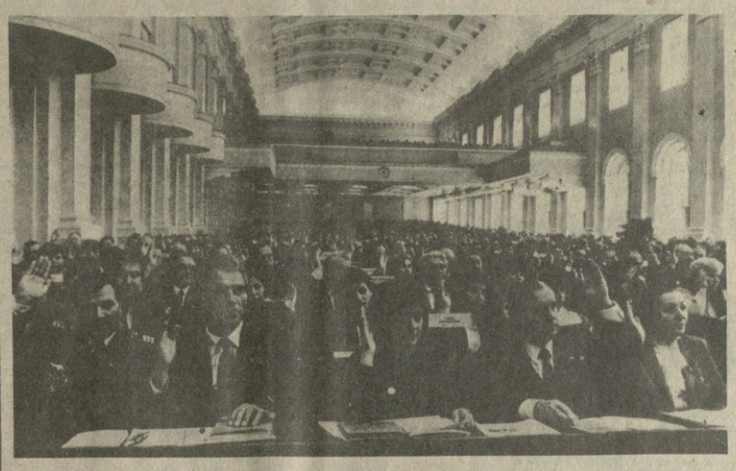

მოსკოვი, კრემლი. სსრ კავშირის მეთერთმეტე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მესამე სესია.

ფოტოზე: საბოლოო სხდომა.

საკლებს-საკონფერენციის ტელეფოტო.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილება

ბუნების დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების შესახებ

საბჭოთა სახელმწიფოში შეუნელებელი ყურადღება ეთმობა ბუნების დაცვის საქმეს. „მიწის შესახებ“ ლენინის დეკრეტიდან მოყოლებული იქმნებოდა ბუნების დაცვის კანონმდებლობის სისტემა. სსრ კავშირის მერვე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე სესიაზე ბუნების დაცვის შემდგომი გაუმჯობესებისა და ბუნებრივი გამოყენებისათვის ღონისძიებათა საკითხის განხილვის შემდეგ ეს მუშაობა მნიშვნელოვნად გააქტიურდა. მიღებული საკანონმდებო აქტები, რომლებიც აწესრიგებენ საადგილმამულო, საწყლო, სატყეო, სამთო ურთიერთობებს, კანონები ატმოსფერული ჰაერის დაცვის; ცხოველთა სამყაროს დაცვისა და გამოყენების შესახებ და სხვა გადაწყვეტილებანი ბუნების დაცვის საკითხებზე. ბუნების დაცვის კანონმდებლობაში განსაკუთრებული ზრუნვა ვლინდება საბჭოთა მოქალაქეების კანმრთელობისა და კეთილდღეობისათვის.

ბუნების დაცვის საკითხებზე სსრ კავშირის კანონმდებლობამ შემდგომი განვითარება პოვა მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობაში. ამჟამად არსებული საკანონმდებო აქტების სისტემა საშუალებას იძლევა წარმატებით გადაეჭრას ამ დარგის ამოცანები.

დედამიწის ბუნებისა და მთელი მისი სიმდიდრის შენარჩუნების პრობლემები, რომლებიც ატმოსფეროს წინაშე დგას, მოითხოვს მეცნიერო საერთაშორისო თანამშრომლობას. ბუნებასა და თვით ცხოვრებას ჩვენს პლანეტაზე უდიდეს საფრთხეს უქმნის იმპერიალისტური ძალების მიზეზით მზარდი გამალებული შეიარაღება, მისი გადატანა კოსმოსში, თერმობირთვული ომის გაჩაღების საფრთხე. ეს კატასტროფულ შედეგებს მოიტანდა მთელ ცივილიზაციას. ამიტომ საბჭოთა კავშირი აქტიურად მონაწილეობს მშვიდობისათვის ბრძოლაში და გარეშოს დაცვა და გაჯანსაღება მიაჩნია საშინაო და საგარეო პოლიტიკის უმნიშვნელოვანეს მიმართულებად.

წარმატებანი ბუნების დაცვაში, ნათქვამია დადგენილებაში, მნიშვნელოვანია, მაგრამ ამ საქმეში გვაქვს ბევრი ნაკლოვანებანი. სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ საკმაოდ ცნო მიიღოს დამატებითი ეკონომიკური, ორგანიზაციული, სამართლებრივი და სხვა ზომები ბუნების დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების, ადამიანის გარეშოს გაუმჯობესებისა და ამ დარგში კანონმდებლობის უფუფ შესრულების შესახებ.

ანგარიში მართლწესრიგის განმტკიცების; მოქალაქეთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის შესახებ საბჭოთა კანონების მოთხოვნების შესრულებისადმი ზედამხედველობისათვის სსრ კავშირის პროკურატურის საქმიანობის თაობაზე გააკეთა სსრ კავშირის გენერალურმა პროკურორმა, დეპუტატმა ა. მ. რეკუნკოვმა.

საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიებმა თანამოსაუბრენი სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის ანგარიშის გამო გააკეთა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებო განზრახულობათა კომისიის თავმჯდომარეს, დეპუტატმა ვ. ა. მორონოვმა.

ბუნების დაცვა ნაგებობათა და მოწყობილობათა მნიშვნელოვან ნაწილს არაეფექტიანად იყენებენ. ზოგიერთ საწარმოში ეს ისინი საერთოდ არ არის. ამავე დროს ბუნების დაცვის ობიექტების მშენებლობისათვის გამოყოფილ სახსრებს სრულდ ვერ ითვისებენ.

ნელა ინერგება მცირენარჩენიანი და უნარჩენო ტექნოლოგიური პროცესები; არაკომპლექსურად იყენებენ მინერალურ ნედლეულს, არის ზავი და ფეროდი ლითონების, სხვა მნიშვნელოვანი კომპონენტების დიდი დანაკარგები, ბევრი სასარგებლო წიაღისეულის მიღების დონე მოპოვებისა და გამდიდრების დროს არ შეესაბამება მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის თანამედროვე მიღწევებს, ნელა იყენებენ წარმოებაში მეორეულ რესურსებს, არის ამ საკითხების გადაწყვეტისადმი უწყებრივი მიდგომის შემოტეგები.

სხვადასხვა დანიშნულების ობიექტების მშენებლობისათვის მიწის ანონმდებლობის დარღვევით ხშირად გამოიყოფა უხვაროდ უქმელი სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები. საკმარისი ტემპით არ ხორციელდება ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებანი, მინდორსაცავი ტყის გაშენება; დარღვეული მიწების რეკულტივაცია. სუსტად არის გამოყენებული ნაყარში დაგროვებული ნიადაგისნაყოფიერი ფენა ნაკლებპროდუქტიული სავარგულების გასაუმჯობესებლად, ხდება ქიმიური სასუქებითა და პესტიციდებით ნიადაგების გაჭუჭყიანება.

მთლიანად ვერ წყვეტენ წყლის დაცვის ამოცანებს მრეწველობის მთელ რიგ დარგებში, სოფლისა წყალსატევებში გაჭუჭყიანებული ჩამდინარი წყლების გადაგდება; გაგვვეიდებინა საბრუნავი და თანამიმდევრული წყალმომარაგების მოცულობა. შემცირდა ქვეყნის შინაგანი და ტერტორიული წყლების გაჭუჭყიანების დონე. გაუჯობესდა მიწის, წიაღის, ტყეებისა და ცხოველთა სამყაროს გამოყენება და დაცვა, კვლავ ვითარდება ნაკრძალების და სხვა განსაკუთრებით დაცული ტერიტორიების ქსელი. ბუნების დაცვაში წარმატებანი მნიშვნელოვანია, მაგრამ ამ საქმეში ნაკლიც ბევრია. მთლიანად არ სრულდება ბუნების დაცვის საკითხებზე.

ბევრი დარღვევებია ენერგეტიკულ, ქიმიურ და ელექტროსაქაღალდის მრეწველობაში, შავ და ფერად მეტალურგიაში ავტოს ავტომობილურ კომპლექსის დარგებში.

ბუნების დაცვის ნაგებობათა და მოწყობილობათა მნიშვნელოვან ნაწილს არაეფექტიანად იყენებენ. ზოგიერთ საწარმოში ეს ისინი საერთოდ არ არის. ამავე დროს ბუნების დაცვის ობიექტების მშენებლობისათვის გამოყოფილ სახსრებს სრულდ ვერ ითვისებენ.

ნელა ინერგება მცირენარჩენიანი და უნარჩენო ტექნოლოგიური პროცესები; არაკომპლექსურად იყენებენ მინერალურ ნედლეულს, არის ზავი და ფეროდი ლითონების, სხვა მნიშვნელოვანი კომპონენტების დიდი დანაკარგები, ბევრი სასარგებლო წიაღისეულის მიღების დონე მოპოვებისა და გამდიდრების დროს არ შეესაბამება მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის თანამედროვე მიღწევებს, ნელა იყენებენ წარმოებაში მეორეულ რესურსებს, არის ამ საკითხების გადაწყვეტისადმი უწყებრივი მიდგომის შემოტეგები.

სხვადასხვა დანიშნულების ობიექტების მშენებლობისათვის მიწას ანონმდებლობის დარღვევით ხშირად გამოიყოფა უხვაროდ უქმელი სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები. საკმარისი ტემპით არ ხორციელდება ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებანი, მინდორსაცავი ტყის გაშენება; დარღვეული მიწების რეკულტივაცია. სუსტად არის გამოყენებული ნაყარში დაგროვებული ნიადაგისნაყოფიერი ფენა ნაკლებპროდუქტიული სავარგულების გასაუმჯობესებლად, ხდება ქიმიური სასუქებითა და პესტიციდებით ნიადაგების გაჭუჭყიანება.

ბუნების დაცვის ღონისძიებათა განხორციელებისადმი. ნედლეულის კომპლექსური გამოყენებისა და წარმოების ნარჩენების უტილიზაციისადმი. ბუნებისადმი ყურადღებიანი დამოკიდებულება ჯერ არ გამხდარა ჩვენი ქვეყნის თითოეული მოქალაქის ძვირფეს საკალდებულო ნორმა.

სახალხო დეპუტატთა საბჭოები, მათი აღმასრულებელი და განმკარგულებელი ორგანოები; აგრეთვე საამისოდ სპეციალურად უფლებამოსილი ორგანოები, რომლებიც გარეშოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების დარგში სახელმწიფო კონტროლის ფუნქციებს ახორციელებენ, არ იჩენენ საკმაოდ მომთხოვნებს სამინისტროების, სახელმწიფო კომიტეტების და უწყებების, გაერთიანებების, საწარმოთა, ორგანიზაციებისა და მოქალაქეებისადმი მათ მიერ ბუნების დაცვის კანონმდებლობის შესრულებაში, მხოლოდ ბუნების დაცვის ღონისძიებათა განხორციელებისადმი. ნედლეულის კომპლექსური გამოყენებისა და წარმოების ნარჩენების უტილიზაციისადმი. ბუნებისადმი ყურადღებიანი დამოკიდებულება ჯერ არ გამხდარა ჩვენი ქვეყნის თითოეული მოქალაქის ძვირფეს საკალდებულო ნორმა.

სახალხო დეპუტატთა საბჭოები, მათი აღმასრულებელი და განმკარგულებელი ორგანოები; აგრეთვე საამისოდ სპეციალურად უფლებამოსილი ორგანოები, რომლებიც გარეშოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების დარგში სახელმწიფო კონტროლის ფუნქციებს ახორციელებენ, არ იჩენენ საკმაოდ მომთხოვნებს სამინისტროების, სახელმწიფო კომიტეტების და უწყებების, გაერთიანებების, საწარმოთა, ორგანიზაციებისა და მოქალაქეებისადმი მათ მიერ ბუნების დაცვის კანონმდებლობის შესრულებაში, მხოლოდ ბუნების დაცვის ღონისძიებათა განხორციელებისადმი. ნედლეულის კომპლექსური გამოყენებისა და წარმოების ნარჩენების უტილიზაციისადმი. ბუნებისადმი ყურადღებიანი დამოკიდებულება ჯერ არ გამხდარა ჩვენი ქვეყნის თითოეული მოქალაქის ძვირფეს საკალდებულო ნორმა.

ნელა უმჯობესდება ქალაქებისა და სამრეწველო ცენტრების ჰაერის აუბის მდგომარეობა. მთელ რიგ ადგილებში ატმოსფერულ ჰაერში ნამავნებ კონცენტრაციებს არსებითად აღემატება გოგირდოვანი ანჰიდრიდი; აზოტის ჟანგეულები და სხვა მავნე ნივთიერებანი. იზრდება გარეშოს გაჭუჭყიანება საერთასპორტო საშუალებათა გამონაბოლქვით; ავტომობილმშენებლობა და ტრაქტორმშენებლობაში სუსტად მიმდინარეობს სამუშაოები იმისათვის, რომ შეამცირონ შიდა წვის ძრავების გამონაბოლქვი გაზების ტოქსიკურობა, ნელა ინერგება ახალ სახეობათა ძრავის სუფავი. გარეშო ბუნების მდგომარეობის საკონტროლო ხელსაწყოები და სხვა მოწყობილობა არასაკმარისი რაოდენობის და დაბალი ხარისხისა გამოდის.

ხე-ტყის დამზადებისას იხერგება ნაკფი, ირღვევა ნიადაგები, მნიშვნელოვან ფართობზე ნადგურდება ნორჩი ტყე. ზენორმატიულად ჩეხავენ წიწვიან ტყეებს, ხოლო ფოთოლოვან მერქანს იყენებენ ძალიან შეზღუდულად; ნელა ინერგება მერქნისა და სხვა ხე-ტყის პროდუქციის კომპლექსური უნარჩენო გამოყენების მეთოდები. ბუნებას დიდ ზიანს აყენებს ბრაკონიერობა, მაგრამ მის წინააღმდეგ ბრძოლა უაღრესად არასაკმარისად წარმოებს. შემდგომ გაუმჯობესებას მოითხოვს სანაძრაღალო საქმისა და საშინაო დიერეო მეურნეობის ორგანიზაცია.

დღემდე არ არის შემოშავებული ბუნების დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების გამოყენების კანონებიდან გამომდინარე მთელი რიგი ნორმატიული აქტები, საუწყებო აქტები ბევრ შემთხვევაში არ შეესაბამება მოქმედ კანონმდებლობას.

სამეურნეო მექანიზმი სუსტ ზემოქმედებას ახდენს იმაზე, რომ სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებმა, სამშენებლო ორგანიზაციებმა მეტი დაინტერესება გამოიჩინონ ბუნების დაცვის ღონისძიებათა განხორციელებაში. ეს ეხება ენერგეტიკულ, ქიმიურ, ელექტროსაქაღალდის, ავტომობილ-ტრაქტორმშენებლობის, ტყის, ფოლადის, ფერადი ლითონების, ნავთობგადამამუშავებელ, ნავთობქიმიურ, ტყეანი ხის, ცელულოზა-ქაღალდის, ფეროვანი ლითონების, ავტომობილ-ტრაქტორმშენებლობის, ენერგეტიკის, ტრანსპორტის, ნავმშენებლობის, ნავმავლობის, ავიაციის, ელექტრონიკის, ელექტროტექნიკის, ელექტრული ტრანსპორტის, ელექტრული ნათურების, ელექტრული ტექნიკის, ელექტრული ინსტრუმენტების, ელექტრული ფაბრიკების, ელექტრული ტექნიკური ნაწარმის, ელექტრული ტექნიკური ფაიფურის, ელექტროენერგეტიკის, ელექტრული ქსელების, ელექტრული ტელეფონიის, ელექტრული ტელეგრაფის, ელექტრული ტელევიზიის, ელექტრული ინფორმაციის, ელექტრული ინფორმაციის, ელექტრული ინფორმაცი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომა

3 ივლისს კრემლში გაიმართა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მორიგი სხდომა.

სხდომაზე გამოვიდნენ ამხანაგები მ. ს. გორბაჩოვი, ა. ა. გრომიკო და ვ. ვ. კუზნეცოვი

სხდომის მონაწილეებმა უდიდესი კმაყოფილებით აღიქვეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის ივლისის პლენუმის დებულებანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეს-ეს არის დამთავრებული სესიის გადაწყვეტილებანი, რომლებიც განაგრძობენ და განავითარებენ ჩვენი პარტიის პოლიტიკურ კურსს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის საფუძველზე სოციალურ-ეკონომიური განვითარების დაჩქარებას, სოციალისტური დემოკრატიის სრულყოფას, დისციპლინას, ორგანიზებულობას, წესრიგის გამტკიცებას, პარტიის მიერ დასახულ ამოშენებლობით ამოცანათა რეალიზაციაში მასების შემოქმედების აქტივიზაციას რომ ისახავს მიზნად.

უმაღლესი საბჭოსა და მისი პრეზიდიუმის აუცილებელი ცენტრში მუდამ დგას საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის სამთავო და საგარეო პოლიტიკის განხორციელება, სახელმწიფო, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის, ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის გამტკიცების, მშვიდობასათვის, თერმობირთვული კატასტროფის თავიდან აცილებისათვის ბრძოლის საკანონო პრობლემები.

ამავე დროს სხდომაზე აღინიშნა, რომ ახლა, სკკპ XXVII ყრილობის წინ, ქვეყნის წინაშე ისახება ახალი დიდმნიშვნელოვანი ამოცანების მთელი კომპლექსი. მათს განხორციელებაში დიდი როლი ეკუთვნის ყველა სფეროსა და ტერიტორიის სახალხო დეპუტატთა საბჭოებს. მათ უფრო სრულად და თანამიმდევრულად უნდა განახორციელონ მათთვის მინიჭებული უფლებამოსილებანი, მეტიცენ და მიზნადასახულად იღვაწონ მშრომელთა საერსებო მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისათვის. საბჭოებს შეუძლიათ და კიდეც უნდა შეიტანონ უფრო დიდი წვლილი სასურსათო პროგრამის შესრულებაში, სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების გაფართოებასა და მისი ხარისხის გაუმჯობესებაში, სხვა სოციალური და ეკონომიკური პრობლემების გადაწყვეტაში.

საბჭოებმა ორგანულად უნდა შეუხამონ ერთმანეთს სახელმწიფო გადაწყვეტილებათა მიღების, მათი შესრულების ორგანიზაციისა და ამ გადაწყვეტილებათა განხორციელებისაგან კონტროლის ფუნქციები. ამას პრინციპული მნიშვნელობა აქვს საბჭოთა წარმომადგენლობითი ორგანოების ყველა რგოლისათვის, რომლებიც მჭიდროდ ეხოვრებიან უნდა ეხოვრობდნენ, თავიანთ ორგანეულ ერთიანობენენ მშრომელთა მასებს, კიდევ უფრო ფართო მონაწილეობა მიაღებინონ მათ სახოგადოებისა და სახელმწიფო საქმეთა მართვაში.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მთლიანად და სავსებით მოიწონა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის ივლისის პლენუმის დებულებანი, რომელთა მიზანია საბჭოთა სახოგადოების ეკონომიკურ-ტექნიკური ბაზის ინტენსიფიკაციისა და ამ გადაწყვეტილებათა ეფექტურობის ამაღლების ამოცანა. ეს ამოცანა ეფუძნება ეკონომიკური ზრდის ინტენსიურ ტიპზე გადასვლას, ეფექტიანობის ამაღლებას, ეკონომიკის ინტენსიფიკაციას, ეფექტიანი ტექნოლოგიების, ახალი ტექნიკის, ახალი მშენებლობის, რეკონსტრუქციის საწარმოო-ტექნიკური ბაზის, ეკონომიკური ბერკეტების, ეკონომიკური სტიმულების, ეკონომიკური ანგარიშის, ეკონომიკური ინიციატივის, ეკონომიკური ანგარიშიანობის, ეკონომიკური ინტერესების

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესია

მართლწესრიგის განმტკიცების, მოქალაქეთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის შესახებ საბჭოთა კანონების მოთხოვნების შესრულებისადმი ზედამხედველობისათვის

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სსრ კავშირის პროკურატურის საქმიანობის თაობაზე

სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის დეპუტატ ა. მ. რეკუნკოვის ანგარიში

ძვირფასო სოციალურ-ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტა მოითხოვს იმ შესაძლებლობაა რაც შეიძლება სრულად გამოყენებას, რომლებსაც ჩვენი პოლიტიკური სისტემა შეიცავს. სულ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს წეირგიანა და დისციპლინის, სოციალისტური კანონიერების განმტკიცება. ეს დროის უცილობელი მოთხოვნაა.

სსრ კავშირის უმაღლეს საბჭოს მიერ ამ ანგარიშის განხილვა სწორედ ახლა, როცა პარტიის ხელმძღვანელობით გაიშალა საყოველთაო-სახალხო მძაკობა დისციპლინისა და ორგანიზებულობის განმტკიცებ?ისათვის, კიდევ ერთხელ მოწმობს სამართალდაცვითი ორგანოების განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობას მართლწესრიგის მდგომარეობისათვის. პარტიის XXVI ყრილობის და მომდევნო პლენუმების გადაწყვეტილებები, სსკ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შესასრულებლად პროკურატურა თავის მეცადინეობას ახმარდა საბჭოთა საზოგადოებრივი წყობილების, მოქალაქეთა კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვას მათი ყოველგვარი ხელყოფისაგან, საბჭოთა კანონების ავტორიტეტის გაზრდას.

შეუნელებელი ყურადღება ეთმობოდა კანონიერების განმტკიცებას სამეურნეო ურთიერთობაში. სსრ კავშირის პროკურატურამ სსრ კავშირის სახალხო კონტროლის კომიტეტთან, სხვა მაკონტროლებელ ორგანოებთან ურთიერთთანამედროვეთ გაალიერა ზედამხედველობა სამინისტროებისა და უწყებების მიერ კანონების შესრულებისადმი, იგი იოგზრნ იმისათვის, რომ ისინი უზრუნველყოფდნენ სახელმწიფო დისციპლინის, სახალხო ოდოლათის დაცვას, აქტიურებდნენ ბრძოლას უყაირათობისა და მფლანგველობის წინააღმეგ. ბოლო წლებში პროკურატურის ორგანოებმა შეამოწმეს კანონმდებლობის შესრულება სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების 35 სამინისტროს და უწყების საწარმოებში.

მთლიანად საქმე უმჯობესდება, თქვა შემდეგ მომხსენებელმა. მაგრამ ჩვენ ახლაც ვაწყდებით სახელმწიფო, შრომის, საგადამო და სახელშეკრულებო დისციპლინის დაცვის, ეკონომიკისა და უწყებრიობის გამოვლინების, მეურნეობრიობის სოციალური პრინციპებისადან ზოგიერთ? გადახვევის შემთხვევების მნიშვნელოვან რაოდენობას.

გამოიკვლინენ დარღვევათა მიზეზების ანალიზი სულ უფრო გვიარწმენებს, რომ ისინი გამოწვეულია ზოგიერთი თანამდებობის პირის არასაბარისი პასუხისმგებლობით მუშაობის მინდობილი უბნისათვის, სუსტი კონტროლით მათი საქმიანობისადმი. სპეროკურორო შემოწმებებით დადგინდა, რომ სახელშეკრულეგო და საგადამო დისციპლინის დარღვევების საკმაოდ გავრცელებული ხასიათი აქვს ქიმიური და ქვანახშირის მრეწველობის, მიწერალური სასუქების წარმოებისა და შაი მეტალურგიის საგინისტროთა სისტემებში.

სახელმწიფო დისციპლინის სერიოზული დარღვევები გამოვლენდა ამას წინათ სსრ კავშირის ხე-ტყის, ცელულოზა-ქაღალდისა და ხის დამუშავებელი მრეწველობის სამინისტროს სისტემაში. ამ დარგის ბევრი საწარმო ვერ ასრულებდა სახელშეკრულები ვალდებულებებს, რის შედეგადაც მარტო შარშან სახალხო მეურნეობას მილიარდ მანეთზე მეტი ღირებულების პროდუქცია დაკარგა. ეს უმთავრესად მოხდა იმის გამო, რომ სამინისტროს ხელმძღვანელობამ და აპარატი, საკავშირო საწარმო გაერთიანებებმა შეანელეს ყურადღება კანონის დაცვისადმი, მკაცრად არ მოპკითხავდნენ დამრღვევებს, რომლებიც ფონდებს ანაავებდნენ.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის აპრილის პლენუმზე მკაფიოდ ითქვა, რომ სახელშეკრულებო ვალდებულებათა შესრულება დისციპლინის საკითხის დიდმნიშვნელოვანი მხარეა. აკ არიან ისინი, ვისაც უნდა მოკითხონ, არიან ისინიც, ვინც უნდა მოითხოვოს და ვისაც უნდა მოსთხოვონ პასუხი. კანონის დარღვევისათვის მოთხოვნებს წაუყენებთ ყოველგვარი შეღავათების გარეშე.

შემდეგ მომხსენებელი შეეხო პროდუქციის ხარისხის ყოველმხრივი გაუმჯობესების, სახელმწიფო ანგარიშგებაში წამატებების წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებს. მაგალითად, მან აღნიშნა, რომ წამატებების შემოხვევებში ეურიდგებიან მთელი რიგი სამშენებლო სამინისტროების, საავტომობილო და რკინიგზის ტრანსპორტის, საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამინისტროების, აგროსამრეწველო კომპლექსის საწარმოებში. ზოგიერთი რესპუბლიკაში, მხარესა და ოლქში ისინი გამოვლინდა ამ დარგების ბევრ შემოწმებულ საწარმოსა და ორგანიზაციაში. წამატებების გამძლეობას ხელს უწყობს ვიწროუწყებრივი მიდგომა მათი შეფასებისადმი, მართვის ზემდგომი ორგანოების შემწყნარებლობა, ზოგჯერ კი წაყრუება.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის აპრილის პლენუმმა ხაზი გაუსვა, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია სოციალისტური საკუთრების დაცვისათვის მუშაობის გაძლიერება და აღნიშნა, რომ, როგორც ჩანს, მარტო მოწოდებებით ფონს ვერ გავალთ — მოწოდებები საკმაოზე მეტი იყო, დადგა დრო უფრო მტკიცე მოკითხოთ კოჭკოტელ პირებს, მათ შორის კანონმდებლობისთვის, — მატერიალური ფასეულობათა დაკარგვის შემთხვევაში ეურიდგებიან ბერიტების როლი ეკონომიკაში, ავამაღლოთ სამეურნეო კადრების სამართლებრივი კულტურა, გავაუმჯობესოთ მათი სწავლების სისტემა, გავიფართოოთ სამართლებრივი ცოდნის საფუძველების სწავლება უმაღლეს საშუალებებსა და ტექნიკუმებში. სახალხო მეურნეობის სამართლებრივი უზრუნველყოფა დღეს მთლიანად ვერ აკმაყოფილებს დროის მოთხოვნებს. მაგალითად, სამრეწველო საწარმოთა მესამედან და კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ნახევარს საერთოდ არა აქვთ იურიდიული მომსახურება.

წარმოებაში წესრიგის დასამყარებლად მთლიანად ვერ იყენებენ იმ უდიდეს შესაძლებლობებს, რომლებსაც შეიცავს სსრ კავშირის კ ნ ნ ბრძანება კოლექტივების შესახებ. ამავე დროს სახლეებულ პუნქტში მთელი რიგი წლების მანძილზე არ ხდება სერიოზული სამართალდარღვევები. მიზანსწრაფულად ხორცი-ელდება მუშაობა მათი თავიდან აცილებისათვის რუსეთის სფსრ, უკრაინის, საქართველოსა და სხვა რესპუბლიკების ბევრ ქალაქსა და რაიონში.

ამავე დროს არ შეგიძლია არ გავითვალისწინოთ, რომ დამნაშავეობა რთული სოციალური მოვლენაა. მისი მიზეზები უნდა ვეძებოთ როგორც წარსულს მემკვიდრეობაში, ისე ჩვენი განვითარების გარკვეულ პრობლემებსა და სიძნელეებში, აღმზრდელობითი მუშაობის ნაკლოვანებებში, სამართალდაცვით და სხვა სახელმწიფო ორგანოების საქმიანობის ხარვეზებში.

ამიტომ კიდევ უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა თითოეული ჩადენილი დანაშაულისათვის პასუხისმგებლობის აუცდენლობის უზრუნველყოფა. გაძლიერდა ზედამხედველობა იმისადმი, რომ ჩადენილი დანაშაულის შესახებ ყოველ განცხადებასა და ცნობაზე მილიციის და გამოძიების ორგანოებმა განახორციელონ კანონით გათვალისწინებული ღონისძიებანი. პროკურატურა გადაჭრით იბრძვის ნამდვილი ვითარების შელამაზების წინააღმდეგ, იმათ, ვისაც ბრალი მიუძღვის აღრიცხვისგან დანაშაულთა დამალვაში, მკაცრად აგებინებენ პასუხს და სამართალშიც კი აძლევენ.

მრავალი სამართალდამრღვევის მასაზრდოებელი გარემოა ლოთობისა და მოქთახორობის გავრცელება. უმეტესად სამთოიალში ხდება ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის წინააღმდეგ მძიმე დანაშაული და ხულიგნური გამოვლინებები. ყოველ მეხუთე დანაშაულს სნადიან პირნი, რომლებიც ანტისაზოგადოებრივ პარაზიტულ ცხოვრებას ეწევიან.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს ინიციატივით მიღებულმა სოციალური, ეკონომიკური და სამართლებრივი ხასიათის ღონისძიებებმა, რომლებმაც საყოველთაო-სახალხო მოწონება პოვეს, მტკიცე საფუძველი შეუქმნეს ლოთობის გადარეთ დაძლევას. შეტანილია საქირო ცვლილებები კანონმდებლობასა და მოქთახორობის წინააღმდეგ ბრძოლის პრაქტიკაში. ადგილებიდან მიღებული მონაცემები ცხადყოფს, რომ სამართლებრივი ნორმებისა და საზოგადოებრივი ზემოქმედების ღონისძიებათა აქტიური განხორციელება, ლოთობისა და ლოთების მიმართ მზარდი შეუწყნარებლობა უკვე ახლა დადებით გავლენას ახდენს შრომის დისციპლინისა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებაზე. პროკურატურის ორგანოები არ შეელეწენენ მუშაობას იმისათვის, რომ კანონმდებლობა ლოთობისა და მოქთახორობის წინააღმდეგ ბრძოლის მტკიცედ და განუხრელად ხორციელდებოდეს.

შემდეგ სსრ კავშირის გენერალურმა პროკურორმა ილაპარაკა სისხლის სამართალწარმოებაში კანონიერების უმკაცრესი დაცვის შესახებ. პროკურორები, ხაზი გაუსვა მან, მტკიცედ ღონისძიებებს ახორციელებენ პირველადის ხელშეუხებლობის უზრუნველყოფისათვის, ყოველმხრივი, სრული ობიექტური გამოძიების შესახებ კანონის მოთხოვნათა განუხრელი დაცვისათვის.

მაგრამ კანონიერების დარღვევები ჯერ კიდევ არ არის აღმოფხვრილი. სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მოქალაქეთა უსაფუძვლო მეცემის ფაქტები იყო თურქმენეთის სს რესპუბლიკაში, პერმის, გომელის და ყარაგანდის ოლქებში. ყოველ ასეთ შემთხვევას, თუმცა ისინი ცოტაა, სსრ კავშირის პროკურატურის ხელმძღვანელობა საგანგებო შემოხვევად მიიჩნევს. სოციალისტური კანონიერების უხეში დარღვევებისა და სხვა სამსახურებრივი გადაცდომისათვის ბოლო წლების მანძილზე თანამდებობიდან გავათავისუფლეთ პროკურატური ბევრი მთელი რიგი ხელმძღვანელი მუშაკები. გაძლიერდა ზედამხედველობა იმისადმიც, რომ მილიციის საქმიანობა საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისათვის მკაცრად კანონის ფარგლებში.

კანონიერებით გამსჭვალულია საზოგადოებრივი და სახელმწიფო ცხოვრების ყველა სფერო, ამიტომ უმაღლესი ზედამხედველობის განხორციელებისათვის პროკურატურის საქმიანობა მრავალფეროვანია. მის განხორციელებს შეუნელებელ კონტროლს უწევს პარტია. ნიადაგ მტკიცდება სახალხო დეპუტატთა საბჭოებთან პროკურატურის ურთიერთმოქმედება. მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საბჭოებისა და ადგილობრივი საბჭოების სესიებზე, აღმასკომების სხდომებზე კანონიერების საკითხებს ჩვეულებრივ იხილავენ, პროკურორთა მოხსენებების მიხედვით. ამ ურთიერთმოქმედების გაუმჯობესება სამართალდარღვევების თავიდან აცილებისადმი ორგანოების ეფექტიანობა ფართო მასებთან, სახალხო დეპუტატთა საბჭოებთან პროკურატურის ორგანოების კავშირი, გავადიდოთ ჩვენი წესრიგის, დისციპლინისა და ორგანიზებულობის განმტკიცების საქმეში.

(საკუდესი).

სესიის დარბაზიდან

სურათზე: დეპუტატები საქართველოს სს რესპუბლიკისაგან სხდომის დარბაზში.
საქფოტო-საქინფორმის ტელეფოტო.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილება

მართლწესრიგის განმტკიცების, მოქალაქეთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის შესახებ საბჭოთა კანონების მოთხოვნების შესრულებისადმი ზედამხედველობისათვის სსრ კავშირის პროკურატურის საქმიანობის თაობაზე სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის ანგარიშის გამო

მოსმენილნი და განხილნი რა სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის ამხ. ა. მ. რეკუნკოვის მოხსენება და კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებლო კომისიების ანალიზი ამ ანგარიშისადმი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭო აღნიშნავს, რომ პარტიის გადაწყვეტილებების, სსრ კავშირის კონსტიტუციის დებულებების შესაბამისად ჩვენს ქვეყანაში თანამიმდევრულად ხორციელდება სოციალისტური კანონიერებისა და მართლწესრიგის შემდგომი განმტკიცების კურსი, რომელიც ეკონომიკის ეფექტიანობის ამაღლებისა და საბჭოთა ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესების, სოციალისტური დემოკრატიის სრულყოფის, მოქალაქეთა უფლებების დარაანტიების განმტკიცების ერთერთი აუცილებელი პირობაა.

პროკურატურის ორგანოებმა, რომლებიც ხელმძღვანელობენ სკკპ XXVI ყრილობისა და სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მომდევნო პლენუმების გადაწყვეტილებებთან და ამორციელებენ კანონით მინიჭებულ უფლებამოსილებებს, გაამჯობესეს სამინისტროებისა და უწყებების, მართვის სხვა ორგანოების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მიერ მართლწესრიგის განმტკიცების კანონმდებლობის შესრულებისადმი ზედამხედველობისათვის მუშაობა, გაძლიერეს ბრძოლა სოციალისტური საკუთრების, გარეშე შემოსავლების დაცვის შესახებ კანონების დარღვევათა წინააღმდეგ, მეკრთამეობის, უხარისხო პროდუქციის გამოშვების, სახელმწიფო ანგარიშგებაში წამატებების, შრომის კანონმდებლობის დარღვევების, საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ინტერესების სხვა ხელყოფის წინააღმდეგ. მაღლდება ქმედითობა სამართალწარმოებაში ზედამხედველობისა მოქალაქეთა სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური და პირადი უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისადმი, მათ მიერ კონსტიტუციური და კანონით გათვალისწინებული სხვა მოვალეობათა შესრულებისადმი.

უფრო აქტიურად მიმდინარეობს მუშაობა დამნაშავეობის თავიდან აცილებისათვის. უმჯობესდება დანაშაულობათა და სხვა სამართალდარღვევათა წინააღმდეგ ბრძოლა-ში სამართალდაცვითი ორგანოების საქმიანობის კოორდინაცია.

პროკურატურის ორგანოები, რომლებიც მოქმედებენ სახალხო დეპუტატთა საბჭოებთან და მათ აღმასრულებელ კომიტეტებთან, სამართალდაცვით, სამეურნეო ორგანოებთან, პროფკავშირულ, კომკავშირულ და სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან, შრომითის კომიტეტებთან მჭიდრო ურთიერთობით, აქტიურად მონაწილეობენ მართლწესრიგის დაცვის კომპლექსურ ღონისძიებათა შემუშავებასა და განხორციელებაში. მტკიცდება პროკურორთა კონტაქტები სახალხო კონტროლის ორგანოებთან და სხვა მაკონტროლებელ ორგანოებთან, არბიტრაჟებთან სახელმწიფო დისციპლინის დარღვევების, მფლანგველობისა და უყაირათობის წინააღმდეგ ბრძოლაში. პროკურორები მეტ ყურადღებას უთმობენ საწარმოების, კოლმეურნეობებისა და სხვა ორგანიზაციებისათვის მიყენებული მატერიალური ზარალის ანაზღაურების საკითხებს.

ამავე დროს პროკურატურის ორგანოების საქმიანობა კანონების შესრულებისადმი ზედამხედველობისათვის ჯერ კიდევ სრულად ვერ აკმაყოფილებს პარტიისა და სახელმწიფოს მოთხოვნებს სოციალისტური კანონიერების შემდგომი განმტკიცების შესახებ. ზოგიერთი პროკურორი ყოველთვის დროულად და პრინციპულად არ ახდენს რეაგირებას კანონებისა და მოქალაქეთა უფლებების დარღვევის ფაქტებზე.

ჯერ კიდევ საკმარისად არ ხორციელდება ზედამხედველობა სამეურნეო საქმიანობაში კანონმდებლობის შესრულებისადმი. სამეურნეო ორგანოების, საწარმოებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს ყოველთვის ჯეროვანი მომთხოვნელობით არ ეკიდებიან იმისათვის, რომ შეასრულონ კანონები მატერიალურ ფასეულობათა დაცვა-შენახვისა და რაციონალური გამოყენების უზრუნველყოფის შესახებ, გამოუშვან სათანადო ხარისხის პროდუქცია, დაიცვან სახელმწიფო დისციპლინა და დადგენილი წესრიგი საწარმოში, შრომის კანონმდებლობა. ძნიშნელოვან გაუჭობესებას მოითხოვს სამინისტროებისა და უწყებების მუშაობა საქვეუწყებო საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში კანონმდებლობის სწორი გამოყენების უზრუნველყოფისათვის.

არსებითი ნაკლოვანებებია სამართალდაცვითი ორგანოების მუშაობაში, რომლის მიზანია დანაშაულობათა თავიდან აცილება, გახსნა და გამოძიება, ამ დანაშაულობათა ჩადენ პირთა პასუხისმგებლობის აუცდენლობის უზრუველყოფა, სამართალდარღვევათა წარმომშობი მიზეზებისა და პირობების გამოვლენა, ბრძოლა არასრულწოოვანთა შორის სამართალდარღვევების წინააღმდეგ.

სერიოზული ხარვეზებია პროკურატურის ორგანოებისა და სახა სამართალდაცვითი ორგანოების საქმიანობაში ლოთობის, მექთახორობის, უშრომელი შემოსავლის მიღების პროფილაქტიკასა და მათს წინააღმდეგ ბრძოლაში. მთელ რიგ შემთხვევებში პროკურორები საკმარის ღონისძიებებს არ ახორციელებენ ამ ანტისაზოგადოებრივ გამოვლინებათა წარმომშობი მიზეზებისა და პირობების აღმოფხვრისათვის.

ყოველთვის ეფექტიანად როდი ხორციელდება სპროკურორო ზედამხედველობა სისხლისსამართლებრივი დასჯის აღსრულების, აღმისტრაციული ზემოქმედების ღონისძიებათა გამოყენების დროს კანონების დაცვისადმი.

გაუჭობესებას საჭიროებს სპროკურორო ზედამხედველობა იმისადმი, რომ სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოები ასრულებდნენ კანონმდებლობის შესრულებისადმი. სამეურნეო ორგანოების, საწარმოებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს ყოველთვის ჯეროვანი მომთხოვნელობით არ ეკიდებიან იმისათვის, რომ შეასრულონ კანონები მატერიალურ ფასეულობათა დაცვის, ეკონომიკური ამოცანების, ეკონომიკური ანგარიშგებისა, ეკონომიკური ბერეტების, ეკონომიკური ბერეტების, ეკონომიკური ბერეტების

საპაერო ტერორიზმი — პროგლემის ორი მხარე

უცხოეთში

ფაქტები მოვლენები

3 ივლისი — საკვლევი იუწყება

შეიძლება ითქვას, რომ უკანასკნელ ხანს მსოფლიო საპაერო ტერორიზმის „ახალი ტალღის“ მოწმე გახდა. დედამიწის სხვადასხვა კუთხეში მომხდარმა საპაერო ტერორიზმის ახალმა ფაქტებმა კვლავ მწვავედ წამოჭრა საზოგადოებრიობის მიერ ერთგვარად მიჩვეულებული პრობლემა. გაიგზავნისწინა რა რედაქციაში შემოსულ წერილებში დასმული კითხვები და ზეგენ საზოგადოებრიობის დაინტერესებას ამ პრობლემით, რედაქციამ სთხოვა საერთაშორისო სამართლის მსოფლიო ასოციაციის წევრს, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორს ლ. ალექსანდრეს და ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატს ჯ. ფლენტს გაეზიარებინათ მეთხუთმეტნაირი ამბავი ამ პრობლემის პოლიტიკურ და სამართლებრივ ასპექტებზე.

ჯ. ფლენტი: უკანასკნელ ხანს მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში ომმდარი ეგრეთ წოდებული საპაერო ტერორიზმის მიზეზენლოგანი ფაქტები საინფორმაციო საშუალებებისა და საზოგადოებრიობის ყურადღების ცენტრში მოექცა. ლაზმის ერთ-ერთი მიიტური ორგანიზაციის წევრების მიერ ამერიკის ავიაკომპანია „ტრანს ეარლინზის“ თვითმფრინავის ხელში ჩაგდებამ, ინდოეთის ავიაკომპანიისა „ეარ ინდიას“ თვითმფრინავის დაღუპვამ ირლანდიის ნაპირებთან, დასავლეთ გერმანიისა და იაპონიის ეკიპაჟრტებში მომხდარმა ინციდენტებმა კვლავ წამოჭრა საპაერო ტერორიზმთან ბრძოლის პრობლემა. საპაერო ტერორიზმის ფაქტებზე საუბრისას, იქნება ეს თვითფრინავისა და მისი მგზავრების ხელში ჩაგდება თუ თვითმფრინავებისა და ეკიპაჟრტებში მომხდარი აფეთქებები, მიიმახილეელ ბ ი და სპეციალისტები ხშირად უპირატესობას ანიჭებენ მომხდარი ფაქტების მიზეზების კვლევას. რა თქმა უნდა, ინციდენტი გამოსაყენისს გარდა, როდესაც თვითმფრინავების გატაცებას ან აფეთქებას ცდილობენ განდიდების მანიით შეპყრობილი ან უბრალოდ პათოლოგიური მანიაკები (დასავლეთში ამის მაგალითებიც ყოფილა). საპაერო ტერორიზმის ყველა ფაქტს თავისი მიზანი აქვს, რომლის მიღწევასაც ცდილობენ ტერორისტები. უღოავლეს შეთხვევაში ეს მიზნები დაკავშირებულია საერთაშორისო პოლიტიკასთან. ამჟამად ყველამ იცის, რომ ლიბანელი შიიტები, რომლებმაც აეროკის ავიაკომპანიის თვითმფრინავი გაიტაცეს და ორ კვირაზე მეტ ხანს მძევლებად ყავდათ თვითმფრინავის მგზავრები, ძალი ბ განთავისუფლების სანაცვლოდ მოითხოვდნენ ისრაელის საპატიმროებში მყოფი ლიბანელი შიიტ ბ ების განთავისუფლებას. წ ი ნ ა ს წარი გაითქვის მ ა ს ა ლ ებით ირლანდიის ნაპირებთან დაღუპულ ინდოეთის ავიაკომპანიის თვითმფრინავზე აფეთქება მოაწყეს სიკმაა ტერორისტებმა, რომელთა სეპარატისტულმა მოძრაობამ მნიშვნელოვნად გააფუჭა პოლიტიკური სიტუაცია ინდოეთში და საერთოდ სამხრეთ აზიაში. ცხადია, ამ ორი ფაქტის გაიგიჟება არ შეიძლება. ლიბანელი ხალხი ებრძვის ქვეყნის დაოფეკიდებლობისათვის, სონინზმისა და იმპერიალიზმის დიქტატის წინააღმდეგ. ის ლიბანელი შიიტებიც, რომელთა განთავისუფლებასაც თვითმფრინავის გამტაცებლები მოითხოვდნენ, ხომ ფაქტობრივად ისრაელის მძევლებს წარმოადგენენ. ისრაელი ოფიციალური წრეები არც მალავდნენ, რომ ისინი ისრაელში წაიყვანეს ლიბანში მყოფ ისრაელის სამხედრო პირებზე თავდასმების თავიდან აცილების მიზნით. უკვე ვიგარაუდოთ: ლიბანელმა შიიტებმა ამერიკის ავიაკომპანიის თვითმფრინავი იმ იმედით გაიტაცეს, რომ ვაშინგტონი თავის სტრატეგიულ მოკავშირეზე — ისრაელზე, გაეელისა მოახდენდა.

სრულიად სხვა სიტუაციაა ინდოეთის ავიაკომპანიის თვითმფრინავის ფრინაფიდან განხორციელებული ტერორისტული აქტები შემთხვევაში. სიქჰი სეპარატისტები საერთაშორისო რეაქციის ძალების წაქეზებით ცდილობენ გათიშონ ინდოეთი ხალხის ერთიანობა. მათი საქმიანობა ხელს უწყობს მსოფლიოს იმ რეაქციული ძალების პოლიტიკას, რომლებიც უკმაყოფილნი არიან აზიისა და მთელ მსოფლიოში ინდოეთის დამოუკიდებელი, პროგრესული კურსით. როგორც ვხედავთ, ორი განსხვავებული პოლიტიკური დაჯგუფება საპაერო ტერორიზმს თავისი პოლიტიკური მიზნების მისაღწევად იყენებენ. მაგრამ აქ ისმება მეორე კითხვა — მართებულია თუ არა ასეთი მეთოდების გამოყენება? რა დაამავა მსოფლიოს ათასობით მოქალაქემ, რომლებიც საპაერო ტერორიზმის მსხვერალნი გახდნენ? რამდენი უბედურება და სულიერი ტანჯვა მოიტანა მათმა დაღუპვამ ოჯახის წევრებს, ნათესავებსა თუ მეგობრებს.

ლ. ალექსანდრე: კაცობრიობის განვითარების დღეკანდელ ეტაპზე დამახასიათებელია სახელმწიფოებრივი (ქვეყნ ებ ი სოციალურ-პოლიტიკური სისტემების მიუხედავად) თანაშრომლობა არა მარტო პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სავაჭრო, კულტურულ და სხვა სფეროში, არამედ ბრძოლა ისეთი დანაშაულის წინააღმდეგ, რომლის მნიშვნელობა სკალეზე ერთი სახელმწიფოს ინტერესებს. უკანასკნელი ოცი წლის მანძილზე მიღებულია მთელი რიგი საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივი აქტები, რომლებიც საპაერო ტერორიზმის შემთხვევების თავიდან აცილებას და თვითმფრინავის გატაცებების მკაცრ დასჯას ითვალისწინებენ. ამ აქტების (ნორმების) მიღება განაპირობა 1960-იანი წლების დამლევს თვითმფრინავების გატაცების შემთხვევათა მკვეთრმა ზრდამ—თუ წინა წლებში, დაწყებული 1948 წლიდან, ამ შემთხვევათა რიცხვი ყოველწლიურად 6-ს არ აღემატებოდა, 1969 წელს 91-ს მიაღწია. ბუენოსეირეა, გაიზარდა მსხვერპლთა რიცხვიც — 1969 წელს 5 მოკლეული და 32 დაჭრილი, 1976 წელს — 218 მოკლული და 215 დაჭრილი.

ამ გარემოებამ შეაშფოთა საერთაშორისო საზოგადოებრიობა. სახელმწიფოებმა დაიწყეს, ამგვარ დანაშაულობებთან ბრძოლის ეფექტიანი საშუალებების ძებნა. უკვე 60-იანი წლების დამლევიდან გაერთიანებული ეროვნების ორგანიზაციის გეგეირეში ასამბლეა და უშიშროების საბჭო ფაქტობით მოუწოდებდნენ სახელმწიფოებს აქტიურად ჩამბეჭდ ინ ფ ლ ი ყ ვ ნ ე ს ა ს ა პ ა ო ო ტ ე ر ر ო ر ი ზ მ ის წინააღმდეგ ბრძოლაში და მიღებულ იქნა ამ ფაქტებზე საერთაშორისო-სამართლებრივი და შიდასახელმწიფოებრივი ნორმები ამ დანაშაულის აღსაკვეთად. საქმეში აქტიურად ჩაერია სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია. აღსანიშნავია, რომ ეფექტიანი ზომების მიღებას თავდადებულ გარკვეულ წინააღმდეგობები შეექმნა. მართალია, ჯერ კიდევ 1963 წელს ტოკიოში მიღებულ კონვენციაა თვითმფრინავში მომხდარი სამართალდარღვევებისა და ზოგიერთი სხვა ქმედობის შესახებ (ძალაში შევიდა 1969 წელს), მაგრამ ეს აქტი ნაკლებად ეფექტიანი აღმოჩნდა როგორც იურიდიული კვალიფიკაციის თვალსაზრისით, ასევე მასში მონაწილე სახელმწიფოების რაოდენობის მხრივ.

1970 წელს ჰააგში დაიდო კონვენცია საპაერო ზომადღების უკანონო გატაცებასთან ბრძოლის შესახებ, რომელშიც დღეისათვის უკვე 115 სახელმწიფო მონაწილეობს სსრ კავშირის ჩათვლით. ამ კონვენციის პირველი მუხლის მიხედვით თვითმფრინავში მყოფი ყოველი პირი, რომელიც უკანონოდ, ძალადობის ან ძალის გამოყენების შეკრთით ან შეშინების სხვა ნებისმიერი ფორმის გამოყენებით, ხელში იგდებს საპაერო ხომალდს ან მოიპოვებს მასზე კონტროლს; ჩაითვლება კონვენციის მიერ გათვალისწინებული დანაშაულის ჩამდენ პირად. იგივე კვალიფიკაცია შეეფარდება პირის მცდელობას ჩაიდინოს ერთ-ერთი ზემოხსენებული აქტი ან თანამონაწილეობა ასეთი აქციების ჩადენაში.

კონვენციის მეორე მუხლის მიხედვით, მისი მონაწილე სახელმწიფოები ვალდებული არიან მკაცრად დასჯიან დანაშაულნი, რისთვისაც გათვალისწინებულია მთელი რიგი ღონისძიებანი.

კონვენცია გამიჯნავს თვითმფრინავის გატაცების ფაქტს იმ მოტივებისაგან, რომელებსაც შეიძლება მიეთითოს დანაშაულმ, და ავალებს სახელმწიფოებს დასჯიან უკანასკნელნი ყველა შემთხვევაში, თუ დამტკიცებულია მათი მონაწილეობა გატაცებაში. აქ დაწესებულია პრინციპი „გადაეცი ან დასაჯე“.

მორეალის 1972 წლის კონვენცია სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ მიმართულ უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ ითვალისწინებს საპაერო ხომალდისა და მგზავრებისათვის საზიანო დანაშაულის თავიდან აცილებას და დასჯას, აგრეთვე თვითმფრინავში მყოფი პირის მიმართ ძალადობის გამოყენებას, თუ ის ემუქრება ხომალდის უსაფრთხოებას, იწვევს ექსპლუატაციაში მყოფი თვითმფრინავის განადგურებას, დაზიანებას, საპაერო ხომალდში ისეთი ნივთიერების შეტანას, რომელსაც შეუძლია ხომალდის განადგურება ან დაზიანება და სხვ.

უკვე დიდი ხანია სახელმწიფოებმა შემოიღეს სპეციალური წესები და საშუალებანი, რათა არ დაუშვან თვითმფრინავში ნებისმიერი იარაღის ან ნივთიერების შეტანა, რომელიც შემდგომ შეიძენენ ამ ნივთიერების შეტანა, რომელიც შემდგომ ამ ფაქტებ ზ ე გამოყენებული იქნეს ხანი ან დასაჯე.

ბორეალის 1973 წლის კონვენცია სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ მიმართულ უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ ითვალისწინებს საპაერო ხომალდისა და მგზავრებისათვის საზიანო დანაშაულის თავიდან აცილებას და დასჯას, აგრეთვე თვითმფრინავში მყოფი პირის მიმართ ძალადობის გამოყენებას, თუ ის ემუქრება ხომალდის უსაფრთხოებას, ან ეშმაკურად ხომალდის ფრენაში ჩაერევა ან ფაქტობრივ ბ ა ს ა ხ ავ ს (ა ნ) (ა ნ) (ა ნ)